

25. august 2019

Til justitsministeren og sundhedsministeren.

Med cc til Landsforeningen Autisme, Landsforeningen Sind og retsordførerne og psykiatriordførerne for de politiske partier.

Jeg skriver til justitsministeren fordi jeg undrer mig over at retslægerrådet placerer ikke-psykisk syge, som for eksempel autister i psykiatrien, og jeg skriver til sundhedsministeren fordi det bevirker at ikke-psykisk syge optager pladser i psykiatrien.

Jeg er blevet opmærksom på dette via en personlig sag, men har fundet ud af, at det ikke er et enestående tilfælde.

I Danmark straffer vi ikke mentalt retarderede og personer med psykisk sygdom. De får en foranstaltning i stedet. Samfundets intention er, at psykisk syge skal i det psykiatriske system og mentalt retarderede skal på en kommunal institution. Domstolene skal i princippet tage stilling til foranstaltningen, men i praksis overlader de beslutningen til retslægerrådet.

Min datter er infantil autist med lav begavelse, men hendes IQ er lidt for høj til at hun er mentalt retarderet, og det er dette der giver problemerne.

Min datter fik i 2015 en ambulante behandlingsdom i det psykiatriske system. Mentalerklæring anbefalede kommunal anbringelse, men retslægerrådet anbefalede derimod en ambulante behandlingsdom. Der dømmes som vanligt efter retslægerrådet. På det tidspunkt var jeg ikke klar over forskellen på de to systemer. Jeg var bare glad, fordi jeg troede at min datter nu ville få hjælp. Men overlægen, der fik ansvaret for den ambulante behandlingsdom, kunne ikke tilbyde nogen reel behandling. Han skrev i 2017 til statsadvokaten, at foranstaltningen burde ændres. Statsadvokaten sendte sagen til retslægerrådet, men de anbefalede ingen ændring af foranstaltningen. Statsadvokaten ville derfor ikke indstille til ændring af foranstaltningen. Det vil sige her fik en dommer ikke engang mulighed for at tage stilling.

I august 2018 blev min datter i en ny sag, varetægtsfængslet i surrogat på en retspsykiatrisk afdeling. Der blev lavet en ny mentalerklæring af en anden psykiater og han anbefalede også anbringelse på institution. Sammen med kommunen fik vi arrangeret en institutionsplads og forberedte os på at flytte varetægtsfængslingen fra hospitalet til institutionen. Men det blev ikke til noget fordi retslægerrådet anbefalede en psykiatrisk anbringelse. Til retssagen fik vi udarbejdet udtalelser fra en psykolog og 2 forskellige psykiatere, der hver har haft behandlingsansvaret for min datter, og lederen af et pædagogisk bosted vidnede i retten. De anbefalede alle anbringelse på institution, men hun blev dømt i byretten i april 2019 til anbringelse i psykiatrien.

Nogle af de personer der havde lavet udtalelserne opfordrede os til at anke, for de ville gerne have sagen prøvet i landsretten. De har oplevet flere gange, at retslægerrådet går mod deres anbefaling. Vi ønskede ikke at anke da vi bare ville have det overstået, mest fordi det er meget hårdt at være varetægtsfængslet, selv i surrogat. Men anklageren ankede, fordi der var en længstetid for ophold på hospital på "kun" et år. Når der ankes fortsætter varetægtsfængslingen, det betyder blandt andet at man ikke kan få ledsaget udgang heller ikke til tandlægebesøg. Hvis man efter byretsdommen kunne have startet "afsoningen" ville det have sparet mange frustrationer. Men det er jo en anden sag.

Vi forberedte os til landsretten; vi fik psykiateren, der havde lavet mentalerklæringen, indkaldt som vidne. Vi fik en ny udtalelse fra overlægen. Men dagen før retsmødet blev retssagen udsat. Det viste sig at anklageren,

havde sendt sagen tilbage til retslægerrådet. Retslægerrådet var ikke færdige med at se på sagen og landsretten ville ikke tage stilling uden en ny udtalelse fra retslægerrådet. Min datters advokat sagde at det ville være godt med en ny udtalelse, for vores bedste chance var, at retslægerrådet ændrede mening.

Men retslægerrådet fastholdt deres anbefaling. De mener nok stadigvæk "*at behandling af en gennemgribende udviklingsforstyrrelse primært er en psykiatrisk opgave*" og at "*Infantil autisme henføres som udgangspunkt til straffelovens § 16, stk. 1.*"

(<http://www.retslaegeraadet.dk/%C3%85rsberetninger> Årsberetning 2012 side 87-88, 76)

I august 2019 fastholdt landsretten byrettens afgørelse om anbringelse på en psykiatrisk afdeling med den skærpelse at længstetiden skulle være 2 år. Argumentet var at retslægerrådet er vores højeste lægefaglige ekspertise. (1 ud af 6 voterende mente dog, at hun skulle anbringes på en institution). Byrettens dom blev fastholdt, selvom forsvareren kunne dokumentere at retslægerrådet i deres sidste udtalelse, stillede spørgsmål til ting som var tydeligt beskrevet i mentalerklæringen og de fremsendte udtalelser.

Alle der kender min datter, det være sig pædagoger, sygeplejersker, sosu'er, sagsbehandlere ved kommunen, ledere af bosteder, psykologer, psykiatere og alt personale på den retspsykiatriske afdeling mener, at hun hører hjemme på en institution. Min datter kan ikke anvende hendes "høje" IQ da hun er autist. Hun er ikke psykisk syg, men hun har en udviklingsforstyrrelse, der ikke kan behandles og hun vil derfor sandsynligvis skulle bo på institution/bosted resten af hendes liv. Så de 4 år i det psykiatriske system, (knap 3 år med ambulante besøg ca. hver 14 dag og over 1 år i varetægtsfængsel på en retspsykiatrisk afdeling) har været meget frustrerende for hende og for os forældre, og et stort spild af samfundets ressourcer. Og nu kan vi nok se frem til 2 år mere på hospital.

Personale på den retspsykiatriske afdeling, hvor min datter er, siger at de får flere og flere patienter der ikke er psykisk syge eller patienter hvor psykisk sygdom ikke er hovedproblemet. De ser også flere tilfælde hvor retslægerrådet går mod mentalerklæringen. De mener, at retslægerrådet er langt væk fra virkeligheden. Retslægerrådet ser ikke patienterne, men vurderer udelukkende ud fra udtalelser. De lægger meget vægt på IQ og det kan bevirke at f. eks. personer med udviklingsforstyrrelser bliver placeret med dom i det psykiatriske system, på trods af at de ville være meget bedre placeret i det kommunale system.

For at opsummere, ser jeg tre hovedproblemer:

1. Retslægerrådet anbefaler personer der ikke er psykisk syge til behandling i psykiatrien. Det er alle tre typer af foranstaltning: ambulant behandling, behandling og anbringelse.
2. Domstolene følger stort set altid retslægerrådets afgørelse. (Hvis de overhovedet får lov til at tage stilling)
3. Retslægerrådets afgørelse kan ikke ankes. Heller ikke selv om retslægerrådet er uenig med mentalerklæringen.

Samlet bevirker det at domstolene, sammen med retslægerrådet, kan placere personer i det psykiatriske system, som lægerne ikke kan behandle.

Med venlig hilsen

....